

SAYI : B.02.0.007.00/811
KONU : Yazılı Soru Önergesi

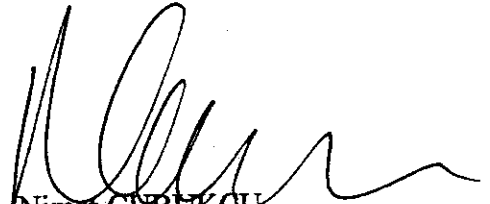
22.14.2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 07.04.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2698-4993/10685 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 10.04.2008 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-53-11/1542 sayılı yazısı.

İlgi (b) yazı ekinde Bakanlığımıza gönderilen, Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR'un Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği 7/2698 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 1 Yazı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF.DR.N.GAYE ERBATUR'UN
7/2698 ESAS NOLU SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Avrupa Komisyonu'nun "Karar Verme Süreçlerinde Kadın Erkek 2007 Raporu"na göre, Türkiye'de erkeklerin siyasi karar almadaki baskınlığı devam etmektedir. Son seçimlerde kadın parlamenterlerin oranı % 4'ten % 9'a çıkmış olmakla birlikte Türkiye Avrupa'da Malta ile birlikte sonuncu durumdadır. Ayrıca Türkiye'de 2007 yılının son çeyreği itibariyle kamu bürokrasisinde hiyerarşinin en üst iki düzeyinde görev yapan memurların tamamı erkektir. Bu çerçevede;

SORULAR :

- 1) Güç ve karar verme mekanizmalarında Anayasa madde 10 gereğince gerçekleştirilmesi gereken kadın erkek eşitliğini sağlayabilmek adına kadın oranının artırılması için ne gibi tedbirler alınacaktır?
- 2) Güç ve karar verme mekanizmalarında kadının yokluğunun sebeplerinin araştırılması için ve alınabilecek önlemlerinin araştırılması için herhangi bir çalışma yapılması düşünülmekte midir?

CEVAPLAR :

Cinsiyetler arası eşitliğin temelini toplumda mevcut olan fırsatlardan kadınlarla erkeklerin eşit yararlanma olanaklarının varlığı oluşturmaktadır. Ancak ülkemizde yasal alanda kadın erkek eşitliği sağlanmış olmasına karşın kadınlar ve erkekler arasındaki geleneksel rol paylaşımındaki eşitsizlik, kadınların erkeklerle birlikte kaynaklardan ve kalkınmadan eşit yararlanmalarının önünde engel teşkil etmektedir. Yasal alanda sağlanan eşitliğin uygulamada eşitlik sağlayamadığının en somut göstergesi güç ve karar mekanizmalarına kadının düşük katılımıdır.

Bu çerçevede, kadının karar mekanizmalarına katılımının artırılması için zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılı Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali İşbirliği Programı kapsamında, Türkiye'de kadınların toplumsal fırsatlardan erkeklerle eşit biçimde yararlanmalarının sağlanması ve kadının insan haklarının korunması hedeflerine dönük olarak "**Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Projesi**" yürütülmektedir. İki bileşenden oluşan Projenin birinci bileşeni "Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi Eşleştirme Projesi", ikinci bileşeni ise "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi"dir.

Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı ile Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan "**Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi Eşleştirme Projesi**"nin toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana plan ve programlara yerleştirilmesinin önemini içeren eğitim materyali geliştirilmesi ve eğitim programları gerçekleştirilmesi kapsamında eğitimlerde kullanılmak üzere bir toplumsal cinsiyet eşitliği el kitabı hazırlanmıştır. Kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerden yaklaşık 100 kişinin katıldığı "Eğiticiler Eğitimi" programı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca politika oluşturulması aşamasında katkı sağlayacak olan kamu kurumlarında görevli politika uzmanlarının toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilgilendirilmesini ve bu konuda farkındalıklarının artırılmasını amaçlayan "Uzmanlara Yönelik Eğitimler" tamamlanarak, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapmakta olan yaklaşık 120 kişiye eğitim verilmiştir. Belediye Başkanları, Başkan Yardımcıları ve Kamu kurum ve kuruluşlarının üst düzey

yöneticilerine yönelik Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Semineri düzenlenmiştir. Proje dâhilinde Ankara, Gaziantep, Antalya, Samsun ve Bursa illerini kapsamak üzere toplam 500 "politika uygulayıcısının" katılacağı toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda Ankara ve Gaziantep illerindeki eğitimler tamamlanmıştır.

"Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Yaygınlaştırılması Ulusal Eylem Planı" taslağının oluşturulması çalışmaları kapsamında çeşitli illerde kamu kurum/ kuruluşları ve STK'larla görüşmeler gerçekleştirilerek bir haritalama raporu hazırlanmış, Kadınların Eğitimi ve Öğretimi, Kadın ve Sağlık, Kadın ve Ekonomi, Yetki ve Karar Alma Sürecinde Kadın, Kadının İlerlemesinde Kurumsal Mekanizmalar, Kadın ve Yoksulluk, Kadın ve Medya, Kadın ve Çevre olmak üzere 8 kritik alana ilişkin politika dokümanları oluşturulmuştur. Ulusal Eylem Planı Taslağının söz konusu dokümanlar çerçevesinde çalışmaları tamamlanmak üzeredir. 2008-2013 yıllarını kapsayacak Eylem Planı ile, yetki ve karar alma süreçlerinde kadın temsiliyetinin artırılması için farkındalık yaratılması, bilgi ve bilinç düzeyi artırılması, kadınların yetki ve karar alma süreçlerinde yer almasına katkıda bulunacak kurumsal düzenlemeler yapılması, kamu politikalarının kadın erkek eşitliğini sağlar hale getirilmesi ve uygun kurumsal yapıların oluşturulması hedefler arasında yer almaktadır.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından, Avrupa Komisyonu'nun mali katkısı ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun (UNFPA) teknik desteği ile yürütülmekte olan **"Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi"** çerçevesinde **"2007-2010 Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı"** hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Ulusal Eylem Planı'nda belirlenen altı hedeften ikisi "kadının sosyo-ekonomik konumunun güçlendirilmesine yönelik düzenlemeleri yapmak ve uygulanmasını sağlamak ve toplumda farkındalık yaratmak ve zihniyet dönüşümünü gerçekleştirmektedir.

Bu çerçevede, siyasal yaşama katılımında en önemli engel olan toplumdaki zihniyet yapısını dönüştürmek üzere toplumsal farkındalık yaratılması, kadının sosyo-ekonomik olarak güçlendirilmesi, yönetici konumundaki kadınların sayısının artırılması için destek sağlanması, kadının toplumsal yaşama katılı-önündeki en önemli engellerden olan sosyal destek hizmetlerinin makul ücret karşılığında verilmesi, bakım evleri ve kreşlerin sayısının artırılması için kamu ve özel sektör desteğinin sağlanması, kadının çalışma hayatına girişte ve çalışma hayatında karşılaştığı her türlü ayrımcılığa karşı gerekli önlemlerin alınması gibi faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Kadının güç ve karar mekanizmalarına katılımının artırılmasına hizmet edecek bir diğer proje, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) arasında 2006-2010 yılları arasında sürdürülmek üzere geliştirilen Türkiye 4. Ülke Programıdır. UNFPA Türkiye 4. Ülke Programı "Üreme Sağlığı", "Toplumsal Cinsiyet" ve "Nüfus ve Kalkınma Stratejileri" olmak üzere üç bileşenden oluşmaktadır. Bunlardan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün yürütücü kuruluş olduğu Toplumsal Cinsiyet bileşeni kapsamında; kadınlara yönelik siyasi ve bütçesel taahhütlerin artırılması ve sosyal sektörde bunu sağlayacak yasa, politika, plan ve bütçelerin benimsenmesi ve etkin bir şekilde uygulanması, gerek ulusal, gerekse yerel seviyelerde kadın ve çocukların haklarının korunmasının, güçlendirilmesinin ve raporlanmasının sağlanmasına yönelik kapasitelerin artırılması ve kadınların haklarına yönelik raporlama, şikayet ve uygulama sistemlerinin geliştirilmesi hedeflerden bazılarını oluşturmaktadır.

Diğer taraftan Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde, kadın erkek eşitliğini sağlamaya yönelik bir Fırsat Eşitliği Komisyonu kurulması amacıyla 09.04.2008 tarihinde

Fırsat Eşitliği Komisyonu Kanun Teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulmuştur.

Kadınların toplumsal yaşama tam ve eşit katılımının sağlanması için yürütülen bu çalışmaların başarısı ilgili tüm tarafların top yekün bir seferlik ve kararlıkla koordinasyon ve işbirliği içerisinde çalışmalar yapması ile mümkündür. Bu çerçevede Genel Müdürlüğün 2004 yılında yürürlüğe giren 5251 sayılı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Teşkilat Yasasının 15. ve 16. maddeleri gereğince, kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin katılımıyla "Kadının Statüsü Danışma Kurulu" oluşturulmuştur. Danışma Kurulu bugüne dek dört toplantı gerçekleştirmiştir. Son toplantının gündemini, kadın istihdamının artırılması ve kadın girişimciliğinin desteklenmesi ile teşvik edilmesi oluşturmıştır. Üniversitelerin ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin de katılımına imkan sağlayan söz konusu kurul sürdürülen çalışmaların etkinliğinde, verimliliğinde ve sahiplenilmesinde önemli bir yapı niteliğindedir.

Bunun yanı sıra, 22 Ocak 2004 tarihinde yayımlanan "Personel Temininde Eşitlik İlkesine Uygun Hareket Edilmesi" konulu 2004/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi, kadının toplumsal yaşamın her alanında görünür kılınması, çalışma hayatına katılımı, kariyer yapabilmesi ve yönetici konumuna gelebilmesi için kamu personel alımlarında cinsiyet ayrımcılığı yapılmamasını amaçlamaktadır.

Sonuç olarak Bakanlığım ve bağlı kurumların gerek doğrudan, gerekse işbirliği içerisinde yürüttüğü çalışmalar sonucunda sağlanan gelişmeler, siyasete katılımı dahil olmak üzere kadının yaşamın her alanına tam ve etkin katılımını sağlayacaktır.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı